

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžf/63/2016
Identifikačné číslo spisu: 5015200194
Dátum vydania rozhodnutia: 26.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5015200194.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu : Slovenské liečebné kúpele Turčianske Teplice, a.s., so sídlom SNP 519, Turčianske Teplice, zastúpeného : 1./ G. Lehnert, k.s. so sídlom Rajská 7, Bratislava a 2./ AK SUCHOŇOVÁ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Skuteckého 2, Banská Bystrica, proti žalovanému : Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, Banská Bystrica, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1100308/1/481849/2014 zo dňa 26.11.2014, o odvolaní Mesta Turčianske Teplice proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/65/2015-74 zo dňa 30.05.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/65/2015-74 zo dňa 30. mája 2016 p o t v r d z u j e .

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 20S/65/2015-74 zo dňa 30.05.2016 nepripustil do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Mesto Turčianske Teplice v zmysle § 93 ods. 3 poslednej vety zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

V odôvodnení konštatoval, že Mesto Turčianske Teplice rozhodovalo ako prvostupňový správny orgán, jeho rozhodnutie bolo napadnuté odvolaním žalobcu, o ktorom rozhodol žalovaný rozhodnutím, ktoré je predmetom preskúmania v tomto konaní. Podľa názoru krajského súdu Mesto Turčianske Teplice neuviedlo také tvrdenia, ktoré by preukázali, že má právny záujem na výsledku konania v súlade s dikciou § 93 ods. 1 OSP. Krajský súd mal za to, že tvrdenia uvádzané Mestom Turčianske Teplice sa týkali dôvodov, na základe ktorých rozhodovalo ako prvostupňový orgán a ktoré len potvrdzujú jeho argumentáciu uvedenú v dôvodoch rozhodnutia, ktorú si osvojil a v plnom rozsahu sa s ňou stotožnil aj žalovaný. Krajský súd s poukazom na ustanovenie § 250 ods. 1 a 4 OSP uviedol, že konanie podľa druhej hlavy piatej časti OSP jednoznačne vymedzuje okruh účastníkov konania, a teda aj vymedzuje, že

účastníkom konania na strane žalovaného je správny orgán, ktorý rozhodoval v poslednom stupni, avšak prvostupňovému správneému orgánu účastníctvo v konaní podľa druhej hlavy piatej časti OSP nevyplýva. Z uvedených dôvodov neakceptoval návrh Mesta Turčianske Teplice na vstup do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného.

Proti tomuto uzneseniu podalo Mesto Turčianske Teplice (ďalej aj „Mesto“) v lehote ustanovenej zákonom (§ 204 ods. 1 OSP v spojení s § 264c ods. 1 veta prvá OSP) odvolanie domáhajúc sa jeho zmeny tak, že odvolací súd pripustí jeho vstup do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného. Nestotožnilo sa s právnym názorom krajského súdu, že neuviedlo tvrdenia preukazujúce jeho právny záujem na výsledku konania, pričom poukázalo na samotný návrh na vstup vedľajšieho účastníka do konania zo dňa 17.05.2016, kde uvádza jednotlivé dôkazy a právnu argumentáciu s tým, aby sa docielil výsledok v konaní, a to zamietnutie žaloby žalobcu, pričom bližšiu argumentáciu chcelo aplikovať práve počas súdneho konania. Mesto Turčianske Teplice ďalej poukázalo na to, že v prípade úspech žalobcu by bolo povinné mu vrátiť daňový preplatok za daň z ubytovania vo výške 616 771,61 €, čo by malo negatívny dopad na rozpočet mesta a bol by priamo ohrozený chod mesta a zabezpečenie základných potrieb, z ktorého dôvodu má Mesto Turčianske Teplice právny záujem na výsledku sporu t. j. na zamietnutí žalobného návrhu žalobcu v celom rozsahu. Mesto Turčianske Teplice ďalej v odvolaní poukázalo na nejednotnosť rozhodovania najvyššieho súdu ohľadne kľúčovej otázky, a to rozsah daňovej povinnosti pri miestnej dani za ubytovanie. Zdôraznilo, že Mesto Turčianske Teplice má právny záujem na tom, aby súd jeho stanoviská a závery vyhodnotil ako zákonné a správne. Nevidí žiaden dôvod na to, aby nebolo pripustené do konania ako vedľajší účastník a má za to, že jeho pripustením do konania ako vedľajšieho účastníka by bol naplnený význam práva na spravodlivý súdny proces, pričom s jeho účasťou v konaní nie sú spojené žiadne komplikácie, táto by neznamenalala žiadnu ujmu ani pre žalobcu a súd by mal možnosť vypočítať si argumentáciu oboch strán v rozhodujúcej otázke. Mesto Turčianske Teplice považovalo argumentáciu súdu za účelovú a formalistickú. Argumentáciu krajského súdu, že Mesto Turčianske Teplice ako správny orgán, ktorý vo veci rozhodoval, nemôže byť v pozícii vedľajšieho účastníka súdneho preskúmvacieho konania, nemá oporu v zákone, a takéto obmedzenie sa javí ako samoučelné a nekorešponduje s tým, že aj žalovaný vystupoval v druhostupňovom konaní ako správny orgán a má postavenie účastníka konania. Mesto Turčianske Teplice malo za to, že jeho účasť v konaní môže vec operatívne vyriešiť a odkomunikovať priamo na pojednávaní. Takýto postup by bol podľa názoru Mesta Turčianske Teplice demokratický a podporoval by princípy právneho štátu. Mesto Turčianske Teplice uzavrelo, že má právny záujem na výsledku sporu, nakoľko jeho právne postavenie môže byť priaznivo alebo nepriaznivo ovplyvnené rozhodnutím vydaným v tomto spore.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť stotožňujúc sa s jeho závermi. Považoval za správny záver súdu, že nie je daný právny záujem Mesta Turčianske Teplice podľa hmotného práva. Bol toho názoru, že skutočnosť, že Mesto Turčianske Teplice rozhodovalo ako prvostupňový správny orgán, neznamená, že má právny záujem na výsledku sporu podľa hmotného práva; jeho právne postavenie sa totiž ani po rozhodnutí správneho súdu v tejto veci nijako nezmení. Ďalej uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že na konanie vo veci samej platí v zmysle § 491 ods. 1 Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „S.s.p.“) nový S.s.p., ktorý nepripúšťa v správnom súdnictve intervenciu (§ 25 prvá veta S.s.p.), pričom v tomto konaní nebolo vo veci samej rozhodnuté, je zrejmé, že Mesto Turčianske Teplice už nemôže v tomto konaní vystupovať v postavení interventa.

Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu Mesta Turčianske Teplice nemožno priznať úspech.

Podľa § 250 ods. 1 OSP účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením

správneho rozhodnutia dotknuté.

Podľa § 250 ods. 3 OSP, ak sa rozhodnutím a postupom správneho orgánu cítia na svojich právach ukrátené viaceré osoby, môžu podať spoločnú žalobu. Účastníkmi konania sú tiež tí, na ktorých sa pre nerozlučné spoločenstvo práv so žalobcom musí tiež vzťahovať rozhodnutie súdu (§ 91 ods. 2).

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 93 ods. 1 OSP ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Z obsahu pripojených spisov vyplýva, že predmetom preskúmania je rozhodnutie žalovaného č. 1100308/1/481849/2014 zo dňa 26.11.2014, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Mesta Turčianske Teplice č. 1495/2014 zo dňa 21.08.2014, ktorým správca dane rozhodol, že daň za ubytovanie vo výške 616 771,67 € odvedená žalobcom ako platiteľom dane za obdobie január 2007 až marec 2012 sa platiteľovi dane nevracia.

Ustanovenie § 246c ods. 1 veta prvá OSP umožňuje, aby sa na konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku primerane aplikovali aj ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku, avšak iba za predpokladu, že určitá otázka nie je priamo upravená v piatej časti OSP. Do okruhu otázok priamo neupravených v druhej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nespadá otázka účastníkov, resp. vedľajších účastníkov konania. Vedľajšie účastníctvo predpokladá spor (súkromnoprávny) a právny záujem na výsledku tohto sporu. Naproti tomu základným cieľom, resp. poslaním konania v správnom súdnictve podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je preskúmať „zákonnosť“ rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V preskúmovacom konaní štátny orgán súdnej moci, ktorý je pánom zákona a zákonnosti („iura novit curia“), posudzuje zákonnosť postupov a rozhodnutí štátnych orgánov verejnej správy, pričom intervencia tretieho subjektu, v záujme podpory „právneho názoru“ jednej z nich, je bez právneho významu (pozri napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci č. k. II. ÚS 197/07-44 z 21.02.2008). Napriek tomu doterajšia súdna prax nevyučovala uplatnenie inštitútu vedľajšieho účastníka v správnom súdnictve, pričom vychádza z okolností prípadu (napr. Rs 22/2008 - rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17.10.2007, sp. zn. 8SŽ/10/2007).

V prejednávanej veci nie je nepodstatným fakt, že vstupu do konania sa domáha orgán, ktorý rozhodoval v prvom stupni. Záujem Mesta Turčianske Teplice na zaplatení dane za ubytovanie, ktorá je príjmom obce, najvyšší súd nespochybňuje, avšak je potrebné poukázať na tú skutočnosť, že správny súd nerozhoduje o vrátení daňového preplatku, táto právomoc náleží daňovým orgánom. Pokiaľ bude napadnuté rozhodnutie zrušené, o vrátení daňového preplatku budú opätovne rozhodovať daňové orgány. Správny súd je viazaný skutkovým stavom, z ktorého vychádzali správne orgány pri rozhodovaní, pričom skúma zákonnosť rozhodnutia postupu správnych orgánov vychádzajúc z obsahu predloženého administratívneho materiálu a napadnutých rozhodnutí. Pokiaľ Mesto Turčianske Teplice prezentovalo záujem podporiť žalovaného v súdnom konaní, dôvody, ktoré viedli správne orgány, teda aj Mesto, k vydaniu napadnutých rozhodnutí, sú obsiahnuté práve v ich odôvodneniach.

K nastolenej právnej otázke zaujal stanovisko aj Ústavný súd Slovenskej republiky, ktorý vo svojom uznesení č. k. I. ÚS 344/2016 - 16 zo dňa 01.06.2016, ktorý v bode 15. uviedol: Pokiaľ štát vystupuje v príslušnom právnom vzťahu ako subjekt verejného práva a súčasne ako nositeľ verejnej moci, z povahy veci vyplýva, že nie je a ani nemôže byť nositeľom (subjektom) základných práv a slobôd (II. ÚS 19/04, III. ÚS 115/06). Rovnako ústavný súd v minulosti uviedol, že v takom type verejného súdnictva, akým je správne súdnictvo podľa § 247 a nasl. OSP, je pojmovo vylúčené, aby orgán verejnej správy mohol uplatňovať a realizovať základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Na podporu tohto záveru uviedol, že sťažovateľ nie je v žiadnom prípade oprávnený na začatie konania

podľa § 247 a nasl. OSP, pretože jeho procesné postavenie sa odvodzuje výlučne z toho, že v tomto konaní sa preskúmava zákonnosť jeho rozhodnutí, ktoré boli vynesené v procesnom postupe, kde sťažovateľ mal nadradené, mocenské postavenie voči účastníkovi konania, ktorý sa proti tomu postaveniu mohol v konečnom dôsledku brániť aj žalobou v správnom súdnictve (IV. ÚS 149/04).

Napokon je potrebné uviesť, že správnosti vyššie uvedenej argumentácie nasvedčuje aj skutočnosť, že súčasná právna úprava zakotvená v novom procesnom poriadku, Správnom súdnom poriadku, nepripúšťa v správnom súdnictve intervenciu (§ 25 S.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po skutkovom a právnom vyhodnotení veci dospel k záveru, že krajský súd postupoval správne, keď o návrhu Mesta Turčianske Teplice konal a rozhodol tak, že ho do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného nepripustil. Z uvedených dôvodov napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline potvrdil a v podrobnostiach naň odkazuje (§ 219 ods. 1, 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Odvolačný súd v odvolacom konaní postupoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok (§ 473), ktorý nadobudol účinnosť 01.07.2016.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z., Správny súdny poriadok, ktorý v § 491 ods. 1 ustanovil, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.